

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vojta za vsa leta . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: OHelsea 3-1242

No. 143. — Štev. 143.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 19, 1937 — SOBOTA, 19. JUNIJA 1937

Volume XLV. — Letnik XLV.

NA STAVKOVNI FRONTI JE ZAVLADAL SPLOŠEN MIR

ODBOR ZA ORGANIZIRANJE JEKLARJEV ŽELI, DA BI POSEGEL VMES LABOR RELATIONS BOARD

Obe stranki mirno čakata sestanka posredovalne komisije. — Delavska tajnica je pozvala sedem guvernerjev, naj skrbijo za mir. — Dva senatna odbora nadaljujeta s preiskavami. — "Državlanske svoboščine je treba zaščititi."

CLEVELAND, O., 18. junija. — Na dolgi fronti velike stavke jeklarjev je noč zavladal mir.

Med jeklarji se je bila razvila precej živahna agitacija, čije geslo je bilo: — Vrnimo se na delo! Ti agitatorji so sedaj utihnili. Obe stranki, tako stavkujoči jeklarji kot tudi jeklarski mogotci, mirno čakajo sestanka posebne komisije, ki jo je imenovala delavska tajnica. Komisija, obstoječa iz treh mož, bo imela težavno nalogo, in je veliko vprašanje, če ji bo uspelo pobotati stranki, med katerima obstoje tako velike razlike.

Včeraj je, kakor bi odrezal, polegla mrzlična napetost v sedmih državah, kjer štrajka stotisoč mož Bethlehem Steel, Inland Steel, Republic Steel Co. in Youngstown Sheet and Tube Co.

Piketi sicer še hodijo pred tovarnami, toda izgreda ni bilo nobenega.

WASHINGTON, D. C., 18. junija. — Delavska tajnica Frances Perkins je pozvala danes sedem guvernerjev, naj vzdrže mir v svojih državah.

"Vzdržanje miru in reda ter zaščita državljan-skih svoboščin je naloga vsake posamezne države", jim je brzojavila.

Vodstvo Republic Steel je poslalo delavski taj-nici dolgo pismo, v katerem pravi med drugim: — Po volji nam je, da ste imenovali poseben posre-dovalni odbor, v katerega stavljamo zaenkrat vse svoje upanje. Posredovalni odbor pa nikakor ne sme prezreti dejstva, da bi se pretežna večina naših delavcev rada vrnila na delo, toda oboroženi piketi so jim to preprečili. Po raznih krajih so vladale neznosne razmere, kajti lokalne oblasti so kapitu-lirale pred terorjem Lewisovega odbora. Tudi to zadevo naj posredovalni odbor natančno preišče.

Lewisov odbor za industrijalno organizacijo skuša medtem pravnim potom rešiti sporno zadevo. Pri National Labor Boardu je vložil pritožbo proti Republic Steel Corporation ter ji očita kršenje Wagnerjeve postave. Družba je še pred izbruhom stavke odpuštila dvaindvajset delavcev, ker so na-govarjali svoje tovariše, naj se pridružijo uniji.

Nadalje je Republic Steel importirala v mesta, kjer ima svoje tovarne, veliko število ljudi dvo-mljivega slovesa ter jih oborožila proti stavkar-jem.

V svojih tovarnah v Cantonu, Clevelandu, War-renu, Niles in Youngstownu ima družba ogromne zaloge strojnih pušk, pušk, revolverjev in strupe-nih plinov.

Dva posebna senatna odbora preiskujeta polo-žaj v stavkovnem ozemlju.

La Folletov odbor zbira dokazilni material, ki ga bo uporabil proti policistom, ki so dne 30. ma-ja brutalna napadli štrajkarje v South Chicagu ter jih osem usmrtili.

Poštni odbor preiskuje pritožbe jeklarskih ba-ronov, da pošta ni hotela dostavljati delavcem v tovarnah zavojev z živili.

Delavski voditelj Philip Murray zahteva, naj se-natni odbor dožene, koliko so plačale kompanije za orožje in kakšno plačo so dobivali kompanijski najeteži.

Baski so ustavili fašiste pri Bilbao

DAVČNI SLEPARJI RAZKRINKANI

Vladni preiskovalci so zadeli na velike ovire. Posebno tuje vlade ovirajo uradnike pri preiskavi.

WASHINGTON, D. C., 18. junija. — Zasedovanje davčnih sleparjev je zavzelo celo mednarodni značaj, ko je zakladniški departament preiskovalnemu odboru sporočil, da tuje države ovirajo preiskavo. Podtajnik zakladniškega departamenta Roswell Magill je rekel, da so davčni uradniki, ki so bili poslani na Novo Fundlandijo in na Bahamske otoke, zadeli na velike ovire, ko so pričeli preiskovati dohodke bogatih Amerikancev. Tuje vlade so same davčnim uradnikom povzročile take ovire, da so se v nekaterih slučajih davčni uradniki morali posluževati diplomatskih potov.

Jutri bo preiskovalni odbor zaslišal najvišjega preiskovalnega uradnika davčnega urada Elmerja Ireya, ki bo poročal, kako se bogati Amerikanci v ustanovitvi velikih podjetij v tujih državah izognejo davkom. Obenem pa bodo navedena imena onih bogatašev, ki so se na zvit način izognili plačevanju dohodninskega davka, na kar Washington že dva tedna z veliko napetostjo čaka.

Zvezni zakladničar Morgenthau preiskovalnemu odboru podal obsežno poročilo o davčnih sleparjih, nakar ga je senator Harrison prekinil z besedami: "Imena! Marsikdo izmed nas se zanima zelo zanima. Ali jih bomo dobili?" Morgenthau je rekel, da bodo ta sleparstva zelo slabo vplivala na davkoplačevalce, toda obljubil je, da bo jutri navedel imena onih, ki davkov niso plačali.

KLETEV V ITALIJI PREPOVEDANA

RIM, Italija, 17. junija. — Iz italijanske armade je bila kletev odpravljena.

Vojni podtajnik general Alberto Pariani je s svojim ukazom prepovedal vojakom preklinjati. "Vojaškim duhovnikom je bilo naročeno, da v svojih pridigah govorijo proti preklinjanju."

Na stenah po vojašnicah je mabit napis:

"Kletev onečasiča vojaka in je po vojaškem predpisu prepovedana."

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

MALA ANTANTA NI SPREMENILA SVOJE POLITIKE

Ministrski predsedniki so razpravljali o položaju v Rusiji. — Konferenca se vrši na parniku na Donavi.

BEOGRAD, Jugoslavija, 18. junija. — Ministrski predsedniki treh držav Male antante so na svoji konferenci razpravljali o položaju v Rusiji in o njegovem vplivu na mednarodni položaj. Medtem pa je parnik vozil iz Kladova v vzhodni Jugoslaviji v Basias blizu Beograda.

Na konferenco so prišli ministrski predsedniki Milan Stojadinović, dr. Milan Hodža in Jurij Tatarses.

Stojadinović je na konferenci povdarjal stališče svoje vlade, da morajo biti odnosi vseh treh držav z ozirom na drastične spremembe zadnjih dni v Rusiji znatno preurejeni.

Uradno poročilo, ki je bilo po prihodu v Beograd objavljeno, se obrača na razna poročila, ki so razširjena v ino-zemstvu in ki zatrjujejo, da je Mala antanta vedno slabšeja, ter izjavlja, da vse tri države proučujejo načrt za skupno politiko v Podonavju.

SENAT IN ZBORNICA PROTI BLUMU

Odbori napadajo name-ravano finančno diktaturo. — Senat noče odobriti predloge za za-silne odredbe.

PARIZ, Francija, 18. junija. — V senatu in v poslanski zbornici so skušali različni odbori omejiti finančno oblast, za katero je prosil kabinet ministrskega predsednika Bluma.

Finančni odbor v senatu je namreč sklenil, da ne odobri Blumove predloge, ki bi dala vladi ljudske fronte skoro popolno finančno diktaturo, da izravna primanjkljaj \$1,760,000,000 izvanrednega proračuna.

Na drugi strani pa je carin-ski odbor poslanske zbornice dodal dodatek k neki drugi predlogi, s katero je vladi vzeta pravica trgovino urediti z zlatom in devizami. Poslan-ska zbornica zahteva, da mora vlada za vsako finančno od-redbo prositi poslansko zbor-nico za dovoljenje.

LJENINOV PRIJATELJ JE IZGINIL

Tajna policija je pre-iskala Mihajlskijev dom. — V "Izvestijih" je pisal o ameriški po-litiki.

MOSKVA, Rusija, 16. junija. — Iz svojega stanovanja v ameriškem poslaštvu je izginil J. Mihajlski, sotrudnik "Izvestij", v katerih je nava-dno pisal o ameriški politiki. V petek je tajna policija OG PU preiskala njegovo stanova-nje.

Mihajlski, ki se je posluževal psevdonima L. P. Lapin-sky, je bil v letih 1932 in 1933 washingtonski dopisovalec Iz-vestij, predno je Vladimir Rom nastopil njegov mesto. Rom je izginil, odkar je bil po-klican kot prič v veleizdaj-skem procesu, v katerem je bil bivši urednik "Izvestij", Karl Radek, obsojen na zaporno ka-zen. Po mnenju nekaterih je bil Mihajlski aretiran.

Kot so ameriški stanovaleci v poslaštvu opazili, je bilo v petek Mihajlskijevo stanova-nje temeljito preiskano. Mihajlski je bil zaupen pri-jatelj Nikolaja Ljennina v Švi-ci. Bil je tudi prijatelj bivše-ga urednika "Izvestij" Niko-laja Buharina.

MNOGO DELA PRI ŽELEZNI- CAH

WASHINGTON, D. C., 17. junija. — Delavski voditelji pravijo, da pričakujejo, da bo do železnice v kratkem potreboval 40.000 delavcev. Žele-zniške družbe samo še čakajo, da kongres sprejme Wagner-Crosserjevo predlogo o zava-rovanju železničarjev.

TURČIJA ZADUŠILA VSTAJO

ISTANBUL, Turčija, 17. junija. — Turška je zadnje dni tajno zadušila veliko vsta-jo v pokrajini Dersim. Proti upornikom je bila poslana ar-mada 30.000 vojakov in veliko zračno brodoge.

Četudi je v vročih bojih padlo 5000 mož in so se boji vr-žili v nedostopnih gorah, kjer ni cest in so morali vojaki ple-zati po lestvah, da so pregnali upornike iz njihovih skri-vašč, ni svet o tem ničesar ve-del.

Vstaja se je pričela pred tre-mi meseci, ko so uporniki na-padli meko garnizijo in raz-strelili most.

Vsi voditelji vstaje so bili ubiti. Kampanja proti upor-nikom je bila končana, ko je a-doptirana hči predsednika Ke-mala Atatürka Sahiba Gueuk-den Honoum z aeroplana vr-gla bombo naravnost na hišo vo-ditelja vstaje Sejida Riza, ki je bil ubit s mnogimi svojimi vodilnimi pristaji.

2000 ITALIJANOV UJETIH; LETALA STRELJAJO NA BEGUNCE

HENDAYE, Francija, 18. junija. — Vladne čete, ki branijo Bilbao proti fašističnim napadom, so razbile nek fašističen oddelek na dvoje južno od Bilbao. Druga poročila naznanjajo, da so Baski v teh bojih ujeli 2000 Italijanov. Fašistične ladje, ki blakirajo pristanišče v Bilbao, so ujele tri vladne parnike s 3000 begunci, ki so zbežali iz Bilbao.

SAMOMOR PRESEDNIKA BELE RUSIJE

"Uradno" se je usmrtil zaradi družinskih raz-mer. — Toda njegov samomor je sledil takoj aretaciji 45 državnih u-radnikov.

MOSKVA, Rusija, 17. junija. — Sovjetska vlada nazna-nja, da je predsednik beloru-ske sovjetske republike Alek-sander G. Červjakov izvršil samombr.

Bele Rusija pripada 11 sov-jetskimi republikam, ki tvorijo sovjetsko unijo, in meji na Poljsko. Na 50.000 kvadratnih miljah živi okoli 5.500.000 pre-bivalcev.

Kot zatrjuje vlada, ima Čer-vjakov samomor vzrok v dru-žinskih razmerah. Toda čudno je, da je prostovoljna smrt sledila takoj za aretacijo 45 državnih in strankinih uradni-kov v Minsku, glavnem mesta Bele Rusije.

Aretiranci so obdolženi po-litične zarote.

General J. P. Uborevič, ki je bil prej vrhovni poveljnik beloruske armade, je bil med 8 generali, ki so bili 12. junija zaradi veleizdaje ustreljeni.

Namen zarote je bil baje Be-lo Rusijo in Ukrajino izročiti Nemčiji. Med starimi beloru-skimi voditelji, ki čakajo na sodnijsko razpravo, je bivši ministrski predsednik Bele Rusije N. M. Goloded, 10 biv-ših državnih komisarjev in več članov izvrševalnega odbora komunistične stranke.

Število zadnje dni aretiranih oseb v sovjetski Rusiji znaša več sto. Več stotisoč imen je bilo črtanih iz članstva komu-nistične stranke.

Na državni konvenciji komu-nistične stranke prejšnjega tedna v Minsku je bilo zatrje-vano, da so kolektivne kmetije v Beli Rusiji vališče poljske špijonaže.

POLJSKA ZAPIRA KOMUNISTE

VARŠAVA, Rusija, 17. ju-nija. — Varšavska policija je aretirala 83 ruskih komunisti-čnih agitatorjev, ki so bili po-slani na Poljsko, da širijo pro-pagando.

Begunci, večinoma žene in otroci, se nahajajo v skrajno bednem stanju. Vsi prosijo za kruh. Oblečeni so v cape in na obrazih jim je videti strah.

BAYONNE, Francija, 18. junija. — Zastopniki španske vlade so prejeli brzojavno po-ročilo, ki pravi, da fašistični aeroplani neprestano bombar-dirajo Bilbao. Letajo 200 čev-ljev nad mestom in s strojnimi puškami streljajo na prebival-ce.

V zadnjih 24 urah je bilo iz Bilbao prepeljanih 150.000 ljudi po suhem in po vodi v Santander. En parnik so fašisti zajeli in ga potopili, pri čemur je utonilo mnogo ljudi.

Nemški letalci, ki niso zado-voljni s tem, da streljajo na prebivalce v Bilbao, skušajo beguncem preprečiti, da ne bi mogli priti v Santander. Aero-plani mečejo na bežeče prebivalstvo bombe in streljajo s strojnimi. Na ta način je bilo pobitih velikansko število žena in otrok.

MADRID, Španija, 18. ju-nija. — Vladna artilerija je po-polnoma porušila mesto Chi-millas, zapadno od Huesce na aragonski fronti. Z zavzetjem tega mesta je bila fašistom od-rezana cesta proti Jaci na se-veru.

Tudi na mnogih drugih kra-jih so pričele vladne čete na-padati, da olajšajo fašistični pritisk na Bilbao.

Baski še vedno drže višine okoli Bilbao, vsled česar gene-rál Franco še ni ukazal svoji armadi, da vkoraka v mesto.

RIM, Italija, 18. junija. — Uredniški članek v Mussolini-jevem listu Popolo d'Italia pravi, da bo smrt italijanskih vojakov, ki so padli v mareu na fronti pri Guadalajari ma-ščešana.

"Kje, kdaj in kako," pravi članek, "sedaj še ni mogoče vedeti, toda maščevani bodo." Nato pa članek očita Angle-žem, da so hijene v človeški podobi, ki požirajo čisto kri i-talijanske mladine, kot bi bilo žganje."

Ostali časopisi pa že označ-u-jejo velik uspeh fašistov pri Bilbao za veliko italijansko zmago.

"Glas Naroda"

(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
Frank S. Baker, President L. B. Smith, Vice

Place of business of the corporation and address of above officers:
225 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto valja na Ameriko in	Na New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Na pol leta	\$3.50
Na pol leta	Na inostranstvo na celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Advertisement on Agreement

Večji bres podpis in dobroti se ne pričakuje. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se to tudi prikaže bivšemu naročniku, da hitro najdemo naslednika.

Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1942

Dopisi.

Cliff Mine, Pa.

Členjeno uredništvo!

Dasi smo imeli dokaj mlo zimo, je bila pomlad primeroma pozna, hladna in deževna, tako da so imeli farmarji težave z oranjem in setvijo. Končno so vendar vse obdelali, in obeta se dobra letina. Posebno sena bo mnogo, in vse vrste sadja bodo izvrstno obrodile.

Tukajšnji premogorov, last Pittsburgh Coal Corp., ki je obratoval dolgo vrsto let, in kjer je bilo svoječasno zaposlenih mnogo Slovencev je končno izčrpan. V ponedeljek 14. junija je obratoval zadnji dan. Večinoma vse delavce, med katerimi je precejšno število naših rojakov, bo družba premestila v druge obrate.

Sedaj se je pričela doba piknikov. Tukaj imajo v ta namen zelo primeren prostor na M. Ušeničkovem posestvu in vsaka prireditelj je zelo dobro obiskana. Pri eni taki prireditvi sem bil navzoč. Kar sem z veseljem opazil je bilo to, da Šemon še vedno drži, "kontrolo" na Cliff Mine, kakor v dobrih starih časih. Prvi kozarec piva je bil njegov in ravno tako prvi ples. Upam, da bo še dolgo tako.

V petek, 11. junija je tu preminul rojak Jakob Debelak, v starosti 71 let, doma iz Stare Oselnice v Poljanski dolini, po domače Skedničarjev. Tu zapuščava vdova, sina in dve hčeri. V Ameriko je prišel 1891, in je bil zaposlen po raznih jamah po Pennsylvaniji in nekaj let na Thomas, W. Va. Semkaj je prišel iz Westmoreland okraja v času znanega tamkajšnjega štrajka, odkoder smo se bili razklopili na vse strani. Zlatih 15 let ni delal v jami, ter živel mirno na svoji farmi. Bolehal je del časa in zadnje štiri mesece je bil večinoma v postelji.

Pokojni Jack je bil dober človek in vse skozi poštenjak, kar vedno dobro povedati njegovi nekdanji, mnogoštevilni borderji. Nikoli se ni skušal v najmanjši meri okoristiti na račun drugega — dasi je imel za to mnogo prilike.

Ohranimo torej možno poštenjaku blag spomin, njegovim preostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

V. P.

Detroit, Mich.

Doba piknikov in izletov se je pričela. Po trdnopolnem delu si vsak človek želi malo razvedrila v prosti naravi. Tako je "Gospodinski Klub Sl.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Doma" sklenil, da priredi moon-light piknik v soboto 26. junija na Hrvatovi farmi, West Warren Gully Rd. Zabave bo dosti za mlade in stare, pa tudi prigrizka in pijače bo dovolj. Zabava je tudi lepša v soboto, ker se nam nebo mudi domov. Godba bo izvrstna; ne bo treba nog za seboj vlačiti, ampak bodo kar same poskakovale. To nas obudi k novemu življenju.

Pripeljite tudi vaše prijatelje, da se tudi oni razvesele. Zabava bo celo noč, in tudi zapeli bomo lahko, predno se razidele.

Na svidenje v soboto 26. junija!

Josephine Stular.

Detroit, Mich.

Pred dvema tednoma je bil nekaj časa med nami Jože Zelenc z družino, ki je na poti iz Waukegana, Ill. v staro domovino, v njegov in moj rojstni kraj Vrhnika. Zlati njegov dopis v Glasu Naroda je naslovil "Oj zlati gremo — oj, zlati gremo." Pozabil je pa zapisati "nazaj se pridemo". No, Jože, iz srca ti želimo veliko uspeha. Goto-vo imaš bolj dolg daljnogled kot jaz, ki misliš, da boš tam ostal za stalno.

Ker si pa še v Ameriki in boš bral te vrstice, poslušaj: ko bo vaš parnik odplul od obrežja, pogledaj na uro in bodi na krovu. Čez trideset minut se ozri na desno proti zahodu. Videl boš velikanski kip, predstavljajoči ženo s krono na glavi in bakljo v roki. Odkrij se ji, in ji želi veselo nasvidenje. Ta kip je namreč dar Francozov Združenim državam in pozdravlja, od obeh strani. Zadnje zimo sem si ga tudi jaz ogledal. Šel sem z vzpenjačo in nato se lezel visoko po stopnicah v glavo krome. Na zunanji je že zelo pozelenela, znotraj pa je votla in prazna. Tako je ameriška, v starem kraju pa sploh nikakršne ni.

Ne bom ti jemal korajže, Jože. Videl boš, kar ti srce poželi. Lepa je Slovenija, a nad vse lepa je Vrhnika in njena okolica. Par mesecev bi bil

**MORILEC POLICISTA OB-
SOJEN**

BEZESC, Poljska, 17. junija. — Weizel Sczerbowski, 18 let stari žid, je bil obsojen na smrt, ker je 13. maja v velikih izgrelih proti židom ubil nekoga policista.

VATIKANSKI BRIVEC

Nedavno se je izpraznilo v Vatikanu eno najbolj plačanih mest, namreč mesto papežev brivca. Marsikdo se bo začudeno vprašal, kako more papež naenkrat potrebovati novega brivca. Odgovor na to vprašanje vsiljuje žal malo ne- spoštljivosti in sicer zato, ker je odhod tega papeževca do- stojanstvenika združen z majh- nim vatičanskim škandalom. Vatičanski brivec je namreč za- pustil svoje mesto brez odpo- vedi, obenem je pa zakrivil gro- do nehalnost.

Papež je spoznal svojega bivšega brivca v mladih letih, ko je bil še bogoslovec na lom- bardskem kolegiju. Zgovorni brivec Damian Simoncelli se mu je takoj prikupil, najbolj pa zaradi odločnega odpora proti zasedbi papežev države. Pozneje, ko je bil sedanji pa- pež še monsignor in knjižničar slavne Ambrosianske knjiž- nice, je zopet srečal svojega brivca iz mladih let in obnovil stike z njim. Ko je bil končno izvoljen za papeža in se je mo- ral zapreti v Vatikan, je ostal zvest svojemu brivcu, imenoval je za svojega osebnega brivca in vsak dan je moral Simoncelli prihajati k njemu. Papež ga je imel tem raje, ker je govoril mehko milansko. Papež je omogočil svojem brivcu preurediti staro brivni- co in opremiti jo moderno. 100,000 lir so znašali stroški in Simoncelli je dobil najmoder- nejši brivski salon.

Ko je bil salon preurejen in opremljen, je papež nekega dne pričakoval svojega brivca. Toda dobil je pa njegovo pis- mo, v katerem mu brivec spo- roča, da ne pride več, ker je prodal svoj salon za 60,000 lir. S tem denarjem bo lahko mirno in brezskrbno živel v svojem rojstnem kraju Perugi. Papež je prizanesljivo nasmejan pre- čital to pismo, mesto vatičan- skega brivca je pa ostalo neza- sedeno.

rad s teboj, da bi poiskala kra- je prave svobode in to samo iz otroških let. Želim vam sreč- no pot!

Frank Gaber.

**NASTAREJŠE MESTO
NAJDENO**

PANAMA, Panama, 17. ju- nija. — Panama - Columbia obmejna komisija poroča, da je našla razvaline izgubljenega mesta Santa Maria la Antigua del Darien, najstarejšega me- sta v novem svetu.

**NAJBOGATEJŠI INDIJSKI
MOGOTEC.**

Največji bogataš na svetu je nizam hajderabadske, ki je praznoval te dni jubilej svoje- ga vladanja. Izmed 200 vla- dajočih knezov indijskega ce- sarstva je 50 neizmerno boga- tih, med njimi je pa najboga- tejši nizam iz Hajderabada. Njemu najbogatejši ameriški milijonar ne seže niti do člen- kov. Njegovi tedenski dohod- ki znašajo okrog 50 milijonov dolarjev. Med vojno je podaril angleški vladi okrog 40 mili- jard funtov v zahvalo ga pa an- gleška vlada štiti pred njego- vimi podložniki, zastrupljeni- mi z revolucionarnimi ideja- mi in komunistično propagan- do. V svoji zakladnici ima ni- zam samo čistega zlata za 15 milijard in približno za toliko tudi draguljev. On je srečen lastnik demanta "Nizam" ki tehta 277 karatov, in demanta "Victoria" težkega 177 kara- tov. Za slehnjega je plačal okrog 25 milijonov dolarjev. Nizam je muslimanske vere in njegov z Amacankami zastra- ženi harem skriva pred zuna- njim svetom najlepše ženske sveta, živče v razkošno opre- mljenih sobah. Toda nizam je moderen vladar. On ne potuje na sloni, temveč v krasnem avtomobilu. Za svoj jubilej je opremil vse večje kraje svoje države z radijskimi aparati. Pri tej priliki lahko omeni- mo še drugega indijskega vla- darja, toda manj prosvetljen- ga in sicer maharadžo iz Al- wara, ki je umrl te dni v Pa- rizu. Njegov ponos je bila mo- derna jetnisnica, ki jo je hotel imeti vedno polno. Če se je ka- tera izmed 200 celic izpraznila je maharadža kar naročil poli- ciji, naj aretira prvega moža, ki ga sreča na ulici. Ko je ne- kega dne njegov častnik ome- nil, da se uniforma ne prilaga debelim ljudem, je poslal ma- haradža vse svoje debeluhaste dvorjane v lviski paviljon sre- di džungle, kjer so morali stra- dati. Dajal jim je samo soda- vico. Ni čuda, da je imel po- tem najbolj suho spremstvo v Indiji. Ni pa tudi čuda, da mu je angleška vlada zdaj pa zdaj nasvetovala naj odpotuje na "počitnice" v Evropo. Z za- dnjih počitnic se ni več vrnil.

Peter Zgaga

SLOVO IZ GOWANDE

Poslušam rojake, ki se vra- čajo iz starega kraja in pravi- jo:

— Na vso moč je bilo lepo. Po petindvajsetih ali trideset- lih letih sem zopet enkrat vi- del domovino. Kar poblašila in ozdravila me je. Pa nisem imel miru, kajti nenehoma me jo navdajala trpka misel — kako se bomo ločili. Kar stre- salo me je ob misli, ko bom zadnjič, zagotovo zadnjič, sti- snil roko svojim staršem, bra- tom in sestram. In ko je uda- rila ura slovesa, mi je bilo ta- ko hudo, da ti povedati ne mo- rem. Če je svidenje stoodstot- na radost, je ločitev dvestood- stotna bolečina.

Nekaj slišenega sem občutil, ko sem se na majhni postaji Lehigh Valley železnice poslo- vil od prijatelja Jakoba.

Dva najlepša dneva svojih počitnic, ki seveda niso bile počitnice, sem preživel v Go- wandi.

Kar v zadregi sem bil in sem se jezil na usodo, ker nisem prišel na svet z deveterogub- nikom v železcu in v velodlo- grbo na hrbtni. Kajti edinole v tem slučaju bi mi uspelo že vsaj nekoliko ustreči postre- žljivim rojakom.

Obiskal sem številoma vse stare prijatelje Glasa Naroda in sem tudi nekaj novih dobil. Pravzaprav čitajo v Gowandi Glas Naroda vsi naši rojaki, toda nekaterim je bilo dose- daj nerodno, ker so si ga mo- rali izposojati. Zdaj je pa Glas Naroda v sleherni tamkajšnji slovenski hiši.

Naročili so ga še Millerjevi, Matekovičevi, Bušcaveji, Bo- zicchevi, Stibilovi, Ježekovi, Bohinčevi, Hochevarjevi, Na- glichevi, in tudi Lojze Lamut, ki skrbi, da v Slovenskem Do- mu noben Slovenec žeje ne gagne.

V borih dveh dneh sem se obredel, si vse ogledal, med drugim tudi slovenske farne in ogromen kompleks okrajne bolnišnice, ki ima stotine in stotine akrov zemlje.

Bil sem tudi v prijazni do- lini na slovenskem pikniku. Tam se začemajo pikniki šle o mraku in trajajo pozno v o- manno pomladno ali poletno noč. Petje... ples... vriski... harmonika in tajnstveno šepetanje.

Skoro bi bil pozabil: v Go- wandi imajo tudi Kralja. Kra- lja po postavi, po obnašanju in po imenu. Nad šest čevljev je visok in širokopleč; dva ta- ko kot sem jaz ga ne obseže- ta.

Na praznik proti večeru je začel kraljevati in jo kraljeval do torka dopoldne, ko sem se jaz poslavljaj iz Gowande.

Zalostno je sedel na porcu, in če mi zameri ali ne, bom po- večkal: — prav nič več kraljev- skega ni bilo ne v njem, ne na njem.

Vlak me je potegnil proti severu. Ob obeh straneh pro- ge lepe farne, po pobočjih hribov pa sivi vinogradi, ki se šele daleč na ozorju izmi- kajajo popotnikovemu pogledu.

Ni čudno, da žive po tistih krajih veseli in zadovoljni lju- dje.

Iz Buffala sem jo zavil proti vzhodu, kajti zdelo se mi je, da bi ne storil prav, če bi ne bil na mojem potovanju Little Falls predmestna postaja.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zaneslji-
vo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.25	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir. 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.50	Lir. 500
\$ 7.25	Din. 300	\$ 20.00	Lir. 1000
\$ 11.50	Din. 500	\$ 37.50	Lir. 1500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 75.00	Lir. 3000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 150.00	Lir. 6000

KNE IN ČRNE SUDAJ HITRO KURJASO SO NAVEDENE
ČRNE PODVSEŽNE SPREHLEBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot sporaj navedeno, bodite v dimenzijah ali
brak dovoljveljavni in boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

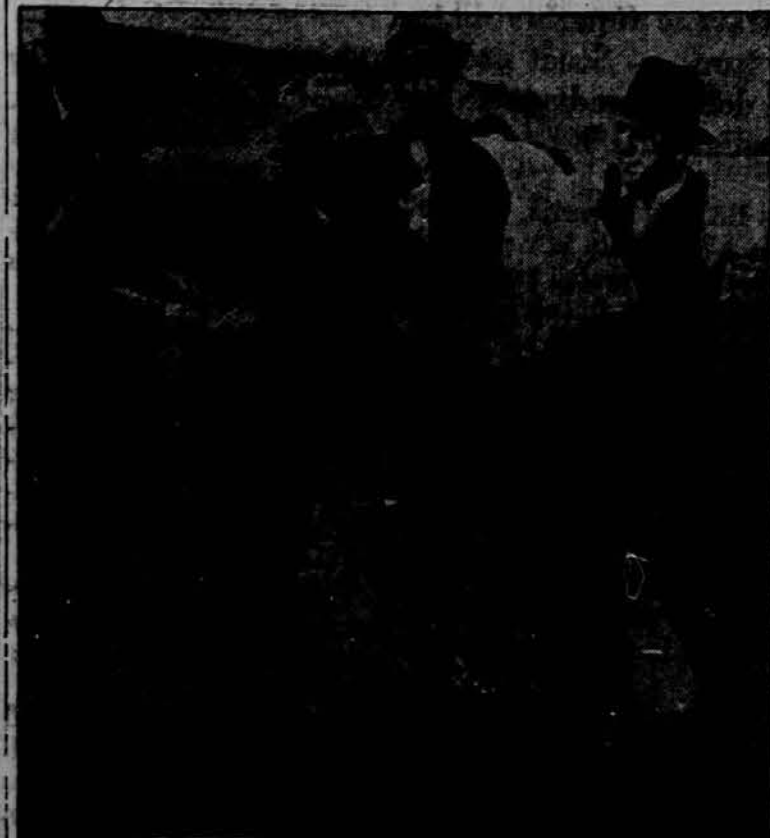
Na izplačilo \$ 5.00	marke pošilja	\$ 5.00
\$ 10.00	"	\$ 10.00
\$ 15.00	"	\$ 15.00
\$ 20.00	"	\$ 20.00
\$ 25.00	"	\$ 25.00
\$ 30.00	"	\$ 30.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

NEW YORK, N. Y.

NAPAD NA DELAVSKE VODITELJE



Na sliko vidite, kako so najeteži Ford Motor družbe napadli delavske voditelje in organizatorje, ki so prišli pred to- rvarno delit med delavce pozive, naj se pridružijo uniji. Organizatorji, ki so ga nameravali pretepeti, so pote- gnili suknjo preko glave, da si ni mogel zapomniti nji- hovih obrazov.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali čutili koga od- tam, je potreben, da jo potuje v vseh stvareh. Vredno delo- ločno skušnje Vam zagotovimo dati najboljša poizkušnja in tudi vse potrebne preizkušnje, da je potovanje udobno in hitro. Zato se za- kupite oborožiti na poti in vseh potrebah.

Na potovanje vas bomo privedli za povračilo dovoljenj, po- goni leta, vizije in splošno, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj se odločijo do zadnjega trenutka, ker po- čitno se čuti iz Washingtona povračilo dovoljenj. RE-ENTRY PERMIT, tri najmanj en mesec.

Priložni letni letak se brezplačno navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

H. HUPKA:

GOSPOD PROFESOR

Gospod gre po zelo rasvetljeno glavni cesti. Naenkrat stoji pred veliko, lepo restavracijo, se ozre skozi stekla in vzdihne. Oh, ko bi vsaj kdaj lahko sedel v takem odličnem lokalu, med elegantno oblečeno gospodo in si naročil raznovrstnih jedil z bogatega jedilnega lista. Namesto tega si le še močneje zadrdne pas.

Iznenada se nekdo oghasi za njim:

"Gospod profesor!"

Gospod ne sliši nič. Čisto drugod mu zdaj blodi misli. Mudi se v jedilnici odlične restavracije. In slednjič: Kaj njemu prav za prav mar? Saj ne kličejo njega. Kar začuti, da ga je nekdo potrepal po namu. Prestrašen se obrne. Pred njim stoji mlad, eleganten človek, veselo moleč mu roko v pozdrav.

"Gospod profesor! Kakšna čudovita sreča, da sem vas dobil. Ne morete si misliti, kako me veseli!"

Gospod začuden pogleda tujca, ki se zdi, kakor da ni opazil njegove osuplosti.

"Kako vam je gospod profesor? In kaj dela vaša gospa? Kako pa otroci? Upam, da so vsi zdravi?"

"Res ne vem," jeclja gospod, "bržkone se motite. Ne spominjam se."

"Res ne? Saj ni mogoče! No, seveda, človek vašega stanja in položaja spozna pač sleherni dan toliko odličnikov, da je kar razumljivo, če pozabi na tako malenkost, kakor sem jaz! Vendar tujec ni užaljen.

"Takoj se spomnite; pomagaj vam bom. Lani sva bila skupaj v Karlovih Varih."

"V Karlovih Varih?"

"Oprostite, gospod, jaz ... " "Kaj? Ali je mogoče? Še zdaj vam ni jasno? No, naj se vam predstavim: Moje ime: Peter Frank! Zadnje počitnice v Karlovih Varih sva stanova-

stropju in jaz pritišču." V trenutku je elegantni tujec začel: "Zdaj torej veste, kdo sem najbrž si niste kaj lepega mislili o meni."

Gospod je bil ves presenečen; skoraj že malo nejevoljen.

"Motite se. Nič slabega ne mislim o vas, ko pa ... "

"Ker ste pač že zdavnaj pozabili na posojeni denar! Toda gospod profesor, prisegem vam, da sem popolnoma nedolžen."

Gospodu je te stvari že odveč. "Prosim, gospod, dovolite, da grem ... "

"Oh, dajte vendar, da vam povem vse do kraja. Poslušajte me in potem recite, ali me še obojate. Preteklo leto, ko sem lahko miselno živel in zapravljaj čez svoje razmere, ste mi posodili stotak. Dali ste mi tedaj svoj naslov. Skrbno sem hranil vašo vizičko. Kako je bilo mogoče, sam ne vem, kratko in malo, ko sem se vrnil domov in vam hotel vrniti denar, vizičke ni bilo nikjer ... kakor vem, kod povsod sem vas iskal, gospod profesor, ali zamenjati to sem hvaležen naključju, da sem vas dobil. Upam, da mi verjamete."

Gospod vzame denarnico in potegne iz nje stotak.

"Izdajte, gospod profesor, zdaj vam ga vračam in se vam najlepše zahvaljujem. Še enkrat vas prosim: Nikar mi ne zamerite! Rečem samo: Srečno me bo veselilo, če se kmalu spet kaj vidimo. Obedujem navadno v tej restavraciji."

Pokazal je na lokal, pred katerim sta ravno stale.

"Nemara se kdaj kaj oglasite. Zelo bom vesel. Upam, da se skoraj zopet vidimo, gospod profesor!"

Vljudno se je odkril in šel h gospodu, ki je stal na drugi strani ceste in čakal nanj.

Gospod je stal, občudoval bankovce, čudno, kar verjeti ne more. Udaril se je po obrazu.

čul je tlesk in občutil bolečino. Potemtakem se mu ne sanja. Vse je torej gola resnica. In bil je iznenada tako židane volje, kakor še nikoli. Danes si bo mogel po dolgem času vendar privoščiti lepo življenje!

Stopil je v odlično restavracijo in sedel k bližnji mizi.

Natakar je pogledal nekam začuden ne ravno gosposko oblečenega gosta. Toda gospod tega ni opazil. Naročil je skoraj vse jedi po vrsti, od prve do zadnje.

Slednjič je poobedoval je poklical natakarja.

Plačilni natakar je vzel bankovce, ga neopazeno pogledal proti svetlobi, obzirno in nemalo začudeno motril gosta ter nato menjal.

Ko je gospod odhajal iz restavracije, se mu je spoštljivo priklonilo šest natakarjev.

Dva gosta, ki sta dotlej z malone presenetljivo vztrajnostjo prebirala časopise, se spogledata. Bila sta Peter Frank in njegov spremljevalec.

"Vidiš," je zmagoslavno dejal dozdevni Peter Frank, "saj sem vedel, da sva odlično opravila svoj posel. Bankovci so tako dobro ponarejeni, da jih ne spozna niti tako več poznavalec, kakor je natakar te restavracije. Poskus, ki sva ga naredila z najinim 'profesorjem' te je zdaj vendar rešil neuteemeljene bojazni."

In vzel je iz svoje denarnice popolnoma nov ponarejen stotak. Nato je poklical samozavestno:

"Plačam —"

PASTIR JE VIDEL SMRTNI PADEC GEN. MOLA

Edina priča, ki je videl, kako se je s svojim štabom ponesrečil beli španski fašistični general Mola, je 16 let stari pastirček, ki je takrat pasel ovce v gorah okoli Castina de Peones. Kakor pripoveduje ta pastir, je gosta megla ležala nad gorovjem, ko je naenkrat zaslišal od daleč grmenje letala, ki je letelo hudo nizko. Motorji so vedno bolj grmeli. Letalo je trikrat obkrožilo dolino, v kateri leži ta kraj, toda zaradi megle, ga pastir ni mogel videti. Pastirju se je zdelo, da letalec kroži nad dolino zaradi tega, da bi se razgledal, kje je. Ker se mu to menda ni posrečilo, se je z letom spustil še nižje. Sedaj ga je zagledal tudi pastir. Videl je kako silno letalo s strašno hitrostjo drvelo proti velikanski skalj ter se zaletelo vanjo. Letalo pa se je s tako silovitostjo zaletelo v skalo, da je kar odletelo nazaj ter nato vse v dimu padlo naravnost v globčino. Nazadnje je razbito letalo obležalo na neki ravni, kjer se je še trikrat prekoprcinilo ter nato razbito obležalo.

Pastir je takoj planil tja, kjer se je letalo sesedlo na tla. Med razvalinami je zagledal nepopisno zmrtevarena trupla več ljudi, oblečenih v krvavo čunjno nekdanskih uniform. Nekatera trupla so dajala še lahne znake življenja. Ker je pastir videl, da ne more sam nič pomagati, je brž odhitel v Castin de Peones, odkoder je prikllical pomoč. Šele ko so trupla nazadnje prekoprcinili, so iz njih mrti mogli dognati, da je med mrtimi tudi general Mola. Njegov novico brž sporočili v Vitorijo, od koder so poslali na kraj nesreče višjega štabnega častnika.

MLIN

Piše Ločan

SLUŽBA

Postave so včasih naravno krute, tako krute, da se človeku zgnusi. Včeraj, ko sem sedel pri oknu in gledal na cesto, se je ustavil pred menoj star možiček, in mi pričel pripovedovati o nesreči, ki se je pripetila par sto jardov višje od nas.

Sprva ga sploh nisem mogel dobro razumeti, ker je govoril italijansko angleščino, a končno mi je z rokami in kretnjami povedal, da je avto povozil mladega dečka, ter me skoro potegnil skozi okno, da sem videl gručo ljudi, ki se je zbirala okrog sivega Forda sredi ceste.

Šel sem v kuhinjo in povedal ženi, da grem pogledat, ter vzel hčerko s seboj, da ji pokažem, kaj se zgodi z otroci, ki uhajajo na cesto brez spremstva odraslih.

Na sedežu Forda se je tiščal deček blede kot smrt. Ob njem je stala ženska, in dečkova glava je slonela na njeni roki. Čurki potu so lili po voščeno bledem obrazku. Bilo mu je kakih šest let. Na levi roki, štiri prste pod ramo, pa je počasaj pritiskala skozi belo srajco kri.

Med nesrečo in mojim prihodom je minilo kakšnih dvajset minut. Ljudje so stali tam mrmraje, ker ni bilo toliko časa ambulanca.

Trije mladeniči, katerih ni bil nobeden čez petindvajset let star, so odganjali radovedneže od avtomobila.

— Kdo pa je povozil otroka? — sem vprašal blizu stoječo žensko.

— Tehle eden, — mi odgovori — detektivki so.

— Zakaj ga pa ne odpeljejo v bolnišnico, saj je vendar takoj tam?

— Pravijo, da ne smejo, da avtomobil ne sme z mesta.

— Otroku roka zatekla v zaplestju in ob rami. Če je zlomljena jo bo težko naravnati. Naj ustavijo drug avtomobil, da odpelje otroka v bolnišnico.

Šla jim je povedat, a nihče se ni zganil, dokler ni dospela ambulanca in vzela dečka, ki je medtem kar rjul ob vsakem dotiku. Bokav pa je bil do malega poln.

Zvesta služba — kruta služba!

MOŽGANSKI VALOVI V ŠPANJU

Naglo kolebanje električne napetosti, k se da zdaj s preciznimi aparati opazovati na človeških možganih, odkriva na človeku marsikaj. Z njim lahko ločimo recimo spečega človeka od budnega. Če bi hotel kdo hliniti spanec, pa bi mu položili na glavo par elektrod, bi nam aparat takoj pokazal, da ne spi. Budni valovi so v odraslem človeku večinoma tipa alfa. Skozi elektrode jih gre praviloma deset v sekundi. Ko pa človek zaspi, se valovi menjajo, kakor je zdaj točno dokazal strokovnjak na polju možganskih valov dr. A. Loebis s svojimi sodelavci na letnem zboru ameriške Akademije znanosti.

Tako kakor se človek pogreza v spanje grede valovi alfa skozi štiri stopnje. V začetku se njihov ritem kaže tem bolj, čim globlje se človek pogreza v spanje. Čim pa zaspi, valovi alfa povsem izginejo. Ko človek prvič zaspi, nastopijo slabi dolgi valovi. In končno so v polnem spanju, se ti dolgi valovi izpremenijo v počasni ritem spalnih valov, ki jih je 14 v sekundi. Še predno se človek zave, da se je prebudil, se pojavijo zopet valovi alfa, kar se ne opazuje točno poznati.

154

"Pozdravljen, Andrej!" je dejal France raztreseno. "Ali moraš tudi ti kaj poslati?"

"Da! Spet kup advokatskega denarja. Še vedno svahten stroški." Oči so se mu jezno zabiskale tja v okno. "Ta reč, bratec, je bila draga. In kaže, da me bo veljala še več."

"Tri marke štirideset!" je dejal uradnik čemerno.

France je plačal in pogledal mladega kmeta.

"Zakaj pa, Andrej? Ali si kje v zameri?"

"Jaz? Bog vati!" Andrej se je zasmel. —

"Sedim v sreči ko kuhinjski ščurek v cukru. Jmam hišo in kmetijo in na njej najlepšo gospodinjino. Da, najlepšo! Mar ni res tako, gospod praktikant?"

Uradnik za oknom je zmignil z rameni in zamrmral nekaj nerazumljivih besed.

"Govorite vendar, gospod praktikant, nič vas ne bo sram." Glas mu je čudno ohripel. —

"Saj morate vedeti, kako lepa je moja Lizika. Kakor pravijo ljudje, hodite pogosto k nam na obiske. Škoda, da me takrat nikoli ni doma. Veselilo bi me, ako bi se kdaj kje srečala."

Praktikant je vzkipeł: "Pripovedujem vam tako govoriti. Tu je urad! Dajte sem vaše pismo!"

Pointner je vrzel pismo na desko in se zasmel.

"Zbogom, Andrej!" je hotel reči France, toda jezik se mu je ustavil. Majaje z glavo je odšel.

Na Hubertovem je bila vsa veža zastavljena s polodprtimi zaboji. Moser je razvrščal ptičje mehove, ki so s svojim živim perjem bleščale odsevali po tveži. Grof Egge je, pripravljen že za odhod in s puško na rami, narekoval služki naslove preparatorjev, ki se jim naj pošljejo ti in oni mehovi v delo. Potem je rekel France: "Pojdiva! Nestrpno me žre po vseh uhlili. Še danes hočem videti orla."

Nekaj minut kasneje sta korakala po brestnem drevoredu. Grof Egge je položil Francetu roko na ramo in dejal: "Pri meni boš ostal ti. Oni naj prevzame spet svoje okrožje. Ta falot me je na potovanju jezil, da sem bil zelen in moder, in mi kradel denar iz žepa, kar se je le dalo."

Nekaj časa sta hodila po cesti, potem je grof Egge zavil na travnike in se po ovinkih nameril proti cerkvi. Skoro četrte ure je prebil na pokopališču, dočim ga je France čakal pred vrati.

Ko sta krenila na pot, ju je srečala krepka ženska.

Bila je Brucknerjeva dekla. In mudilo se ji je, da ji je prhutalo krilo okoli nog. Ko je prišla do zdravnikovega stanovanja, je potegnula za zvonce, da je zapelo po vsem poslopju.

Stari gospod je sam odprl vrata.

"Prosim, k Brucknerju, pa takoj! Našega fantka je prišlo v grin in ne more do sape."

Zdravnik je skočil v sobo, vzel klobuk in torbo ter se odpravil za deklo na pot. Brez spraševanja je vedel, zakaj ga kličejo. Že tedne je hodil nasmiljeni smrtni angel otrok po vasi od niše do hiše. Od pusta je obogatelo pokopališče za sedem novih majhnih grobov.

Ko je doktor uro pozneje zapuščal Brucknerjevo hišo, ga je pospremil gospodar do ceste. Lorene je hodil vpognjeno ko stavec, njegovega obraza je bila samo kost in koža. Skrb te zime so mu pobelile glavo, njegove oči so gledale nestalno in žalostno.

"Oglasim se spet po kosilu in na večer," je dejal zdravnik, "držite se matančno tega, kar sem ukazal. In predvsem: dekla se mora z obema drugima otrokoma preseliti v podstrešno sobo, na noben način ne smeta priti v dotiko z bolnim dečkom."

"Za božjo voljo," je s težavo spregovoril kmet, "ali kaže že tako slabo, gospod doktor? In ni več nobenega upanja?"

"Dokler živimo, smemo še vedno upati. Pomirite se, Bruckner! Toka malo pozno ste pošljali pome."

Kmetu je potegnilo glavo med ramena. "Kakor je pač človek. Mislim sem si, revše se je prehladilo, in kreha zato pomalem."

"Predvsem potrebujete sedaj za otroka zanesljive pastreznice. Dekla mora skrbeti za oba druga otroka in ne sme prihajati k bolniku. Kako bi bilo z vašo setro? Dekle je zanesljivo in zna negovati otroke. To ste videli pri Ančici. Če bi prišla Mali, bi bilo pač najbolje."

DALJE PRIDE

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je izdatno do sedaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, drugi dan in tretje pa leto. Da nam prihranite potrebne dela in stroškov, Vas prosimo, da skrbite naročnino pravilno posredovati. Poljube naročnino najprvo nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v vašem kraju ali pa katerikoli izmed zastopnikov, kolih imenu so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obklati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN FRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČITE — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob L. Lasker

COLORADO:

Pueblo, Peter Cull, A. Saffel

Walsenburg, M. J. Baval

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zeposchke

ILLINOIS:

Chicago, J. Herold, J. Lukanich

Cicero, J. Fabian (Chicago, Ch. et al. in Illinois)

Joliet, Mary Bembich

La Salle, J. Spelich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, M. thine Warick

MARYLAND:

Kittimier, Fr. Völsper

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gunde

St. Joe, J. Pesch

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

Wright, Louis Gunde

OHIO:

Barberton, Frank Trana

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Remik, John Slapnik

Grand, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Krom

Youngstown, Anton Kikelj

REGION:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessmer, John Jevnikar

Brownston, Anton Ipaen

Cromatagh, J. Bredove

Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik

Edin, Louis Gunde

Forest, Jerry (Kora)

Forest City, Math Kama

Greensburg, Frank Novak

Johnstown, John Palant

Kraya, Ant. Tunkelj

Lakewood, Frank Hultock

Midway, John Zant

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Philly Progar

Steele, A. Hron

Turley Creek, Fr. Bultner

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Elkhart, West Allis, Fr. Grah

Sheboygan, Joseph Kalka

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tander

Diamondville, Joe Rolan

Vaš zastopnik ima poverilo in vam bo lahko v pomoč. Zastopnik tega poverstva.

URADNA GLAS NARODA

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Obževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI I I

IZ BAGDADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vezba:

Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti;

Na begu v Gorop; Družba En Naz

Cena 1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vezba:

Brata Alačija; Koča v soteski; Miridit;

Ob Vardarju

Cena 1.50

"SATAN IN ISKARIOT"

12 knjig, s slikami, 1794 strani

Vezba:

Iskariot; Yama Ishtar;

U boga mala Veša

ROMAN IZ ŽIVLJENJA OAO ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

36

"Za igranje nakita vendar nisem pustila na mizi! Vse je bilo dobro zaprto v moji šatelnji! Ti in Ludvik v resnici nimata prav —"

Horst v temnih očeh gospe Otilije opazi nemiren lesk in naenkrat vstane v njem misel, ki jo pa zopet takoj zavrže, četudi je poznal sestro, da je zmožna vsakega zločina — toda to, kar mu je sedaj nenadoma prišlo na misel, bi bilo vendarle prepočilo!

"Dal bi svoje premoženje, ko bi bila Deša zopet tukaj," pravi žalostno Ludvik Aschenbach.

"Vem, kako občutis, Ludvik! Tudi meni se otrok smili — Deša ni tatica —"

"Jaz pa mislim drugače," povdarja gospa Otilija, "in vendar vedno Deša in Deša! Ali ne veste ničesar drugega, kaj novega?"

"O, da, Otilija, nekaj, kar te bo prav gotovo zanimalo in tudi presenetilo. Pri tem vzame Ludvik Aschenbach iz listnice pismo. "Gilman je pisal. Pozabil sem ti povedati in ti izročiti njegove pozdrave. Tukaj, če hočeš brati."

Bolj pozornemu opazovalcu, kot je bil Ludvik Aschenbach skrivaj tresoč se nemir, s katerim je gospa Otilija očrnila pismo, ne bi ušel.

Horst pa je opazil; v potrdilo svojih misli smeje pokima pred se. "Vilko Gilman je pisal le malo, toda zato bolj je drznato — najprej nekaj prija znih besed za svojega tovariša, nato pridejo vprašanja o njegovih družini in nazadnje mora gospa Otilija brati, kar ji požene kri iz srea — sporočilo, da se bo v nekaj dneh poročil z neko krasno Amerikanko, nečakinja nekega svojega starega prijatelja. Spoznal jo je slučajno. Ni več misli, da je še kako žensko bitje, ki bi moglo omajati njegov odločni sklep, da se ne bo nikdar več poročil. Toda njegova Helena je tako očarljiva, tako razumna in ljubezniva, da si bo zaradi nje še enkrat naložil zakonski jarem. Svoji ženi namerava pokazati Evropo in posebno svojo domovino. Kdaj pa se bo zgodilo, še ne more povedati, mogoče prihodnje leto, ker hoče svojemu tastu obdržati odvetniško pisarno, katero bo po nepeze sam prevzel. Stari gospod je po dolgi bolezni zelo oslabil in se mora odpočiti. In tako ima najlepšo priložnost da se priuči poslovanja v novem uradu. Glede svoje lastnine in različnih vprašanj bo pisal v svojem prihodnjem pismu in bo povedal svoje želje.

Nekoliko začuden vpraša Ludvik Aschenbach: "Zakaj pa se smeješ, Otilija?"

Ali se je smejala? Sama ni vedela! Zgane se.

"O, mislila sem, kako naglo je Gilman, ki je bil tako nasproten drugemu zakonu, postal nezvest svojim načelom." Kot iz velike daljave ji njen lastni glas vdarja na uho. Opiri me se nekaj, kot omotica in ima občutek, kot da se vse pogreza okoli nje. Pred bratovimi prodirajočimi pogledi, ki so se zapčili v njen obraz, mora povesiti oči.

"Ali ti je slabo, Otilija?"

"Toda, Ludvik! Kako pa prideš na to?"

Z roklo se pogladi preko čela; le težko se more obvladati. "Tako izpremenjena si, tako blede —"

"Neumnost, Ludvik. Mene samo polagoma razburja Dešina zadeva, ki bi jo mogli sedaj še končno pokopati! Pa tudi lačna sem! Frida ostane le predolgo pri klavirju — prav nikdar ne morem biti brez skrbni."

Zelo jo skrbi, ako se je Frida zamudila za kakih deset minut — in za Dešo, ki se sploh ni več vrnila! Ludvik Aschenbach trdno stisne ustnice, kot bi hotel zadržati celo povodenj ostrih besed, ki so mu silile na dan. Globoko diha, da je slišati kot vzdih. Žena ga od strani pogleda; kako se je postaral zadnje mesece — ali je res ključal črv žalosti po cirkuski zalet?

In sama je tudi imela svojo skrivno tugo. Gilman se ni več vrnil. Oženil se bo!

V svoji nečimarnosti se počuti do smrti užaljeno, ker je mislila, da mu je bila vse.

Samo ko ne bi šel na potovanje! In temu je bil kriv samo njen brat, kot ji je pravil njen temni čut. Kdo ve, ako ni Horst v svoji vedni denarni zadregi iz njega izsilil denarja! O, poznala ga je, ker se je tudi proti njej pokazal takega.

Vse ji namah postane jasno! Vilko Gilman je hotel vse skončati z njo — popolnoma skončati — in izbral si je najbolj zanesljivo sredstvo: za vedno iti od nje in se poročiti. Da, v resnici se je bilo treba smejati!

12. POGlavJE.

Po večerji prosi Horst svojo nečakinja, da bi igrala klavir, ker se hoče, kot šaljivo pripomni, prepričati, kako je napredovala. Frida rada sede k klavirju in igra, kar je mladi uje hotel slišati. Bile so same moderne operete in najbolj priljubljene skladbe.

Ker Ludvik Aschenbach v svojem sedanjem duševnem razpoloženju lahkih melodij ne more prenašati, drugim pa ni hotel polvariti veselje, gre v svojo pisarno.

Z obema rokama opirajoč glavo, sedi pri pisalni mizi. "Deša" — vzdihuje — "Deša!"

Vedno vidi pred seboj gniljivo prestrašeni otrokov obraz — te slike ne more nikdar izbrisati.

Kako malo je mogel sebi v varstvo prepuščenega otroka šteti, tako da je pomoči odšel iz hiše in sedaj tava v tujini! Ne, temu ni bilo tako — prav gotovo bi takoj naslednji dan znešil malo dekletce — to v sedanjem času ni bilo več mogoče.

Deša ni bila več živa. Samo reka ni dala svoje žrtve. Mogoče drži malega mrljaka kak grm, ali pa je mogoče stignje na kje med skalami.

Spomni se, kako ga je nekoč Deša na izprehodu ob reki vprašala: "Če kdo pade v vodo, stric, ali ga kaj boli, če utone?"

In tedaj je rekel "ne!"

Mogoče je v najhujši uri svojega življenja mislila na to. Njegov razum mu po vsem tem pravi: Deša je mrtva! Pa vendar je bil v njem nek glas, ki je govoril skoro proti temu — otrok mora še biti pri življenju!

Toda kje naj prične iskati, ko je bilo vse storjeno? V temen krivice proti ubogemu otroku misli, da more še kaj storiti.

(Dalje pričlanjti.)

LAŠKI VOJAK NA SVOBODNIH TLEH



Laški vojaki, ki se morajo proti svoji volji boriti proti španskim revolucionarjem, dezertrajo v velikih množinah na nasprotno stran. Italijan, ki ga vidite na sliki, je pobegnil s strojno puško k republikancem.

Kako Italijani v Abesiniji iščejo zlato.

V Abesiniji je izdatno najdišče zlata, zlasti pa platine v Jubdu v zahodni Abesiniji. To znamenito najdišče je v teku enega leta, ker tamkaj gospodujejo Italijani, moglo že precej palic zlata in platine poslati italijanski narodni banki. To najdišče te plemenite rude je že leta 1902 odkril Italijan Albert Prasso, kateri je po svojih načrtih tukaj uredil odkopavanje zlata in platine. Toda sam najditelj tega zlatega zaklada nikdar ne govori o zlatem rudniku, marveč le o najdišču zlata, ker se zaveda, da je ta kraj še zaprt zunanemu prometu.

Da je ta mož tako previden, ima svoj vzrok za to. Kjerkoli so nekdanj tukaj našli kako zlato žilo, so takoj začeli z vsemi stroji delovati, da bi najdišče čim bolj izkoriščali. Kmalu pa se je izkazalo, da je bilo najdišče tako pičlo, da se stroški za nabavo in dovoz strojev nikakor ni izplačal. Morali so rudnik zapreti, ker ni več dajal. Stroj pa so ostali tamkaj v svarilo vsem, ki bi se kedaj poskušali, s stroji zajemati zlato iz najdišča. Ta "grobščina strojev," kakor imenujejo taka opuščena najdišča, se torej tudi za sedanje zlatokope svatilo, naj ne začno na veliko. Vkljub temu pa, da se sedaj

nja najdišča doslej še nikjer niso obnesla, mora v Abesiniji biti dovolj zlati podzemeljskih zakladov, ker domačini vedno dobivajo dovolj zlata. Zlato love tudi po rekah v tako obilni meri, da je jasno, da morajo te abesinske reke teči po ozemlju, ki je zelo bogato zlata, si leta 1902 odkril Italijan Albert Prasso, kateri je po svojih načrtih tukaj uredil odkopavanje zlata in platine. Toda sam najditelj tega zlatega zaklada nikdar ne govori o zlatem rudniku, marveč le o najdišču zlata, ker se zaveda, da je ta kraj še zaprt zunanemu prometu.

Da bi ta resnična velikanska najdišča našli, se sedaj trudijo Italijani. Vedo pa izkušen vseh takih poiskavov, da birokratična državna podjetja ali zasebna kapitalistična velepodjetja kaj takega nikdar ne zmorejo. Tega se seveda z uspehom lotijo samo posamezniki na svojo pest, kakor nas uči zgodovina Amerike. Šele to, kar pogumni pionirji najdejo in odkrijejo, potem začno izkoriščati velika podjetja, ki imajo na razpolago dovolj kapitala. Zato pa država od svoje strani na vse mogoče načine podpira najboljše tovarne Italije izdelujejo sedaj za te nemene najboljše šotore, kuhinje, postelje, stole in mize, ki bi bile najbolj primerne za te zlatokope. Na drugi strani pa italijanski strokovnjaki pišejo debele knjige, kako mora taka karavana zlatokopov biti opremljena, da bo

zmogla svoje delo v abesinski pokrajini.

Za evropske člane in voditelje teh ekspedicijs mora biti na razpolago vedno dovolj evropske hrane v konzervah, sicer bi v teh trapih krajih ne mogli obstati. Zlasti mnogo mora biti na razpolago konzerviranega sočiva, ki je najboljše sredstvo zoper razne tropične bolezni, ki so Evropejci tako nevarne. Zlasti opozarja jo italijanski strokovnjaki naj karavane ne pozabijo vzeti seboj surovega masla, paradižnikov v konzervah, in sol, ker vsega tega tamkaj nikjer ne bodo mogli dobiti. Vse te konzerve pa morajo biti dobro zaklenjene in zavarovane pred domačini. Za tovarne živali pa mora biti prehrana takale: Dve tretjini ječmena je treba zmestati z eno tretjino ovsa, da tega ne pojejo domačini, ki bi se sicer takoj vrgli na ječmen. Posebno naj se pazi na pitno vodo, katere je treba ne le prekuhati, ampak tudi filtrirati, ker bi se sicer tisti, ki bi jo pil, lahko nalezli nevarne tropske bolezni. Zraven pa je treba vse tako urediti, da se vse hitro dokonča, ker sicer beli evropski ljudje ne bi mogli dolgo vzdržati. Morajo pa biti, če hočejo biti kos tem težkim nalogam, ne le živi, ampak tudi zdravi in močni.

Tako se Italijani sedaj pripravljajo na zlato v Abesiniji. Treba pa bo še mnogo žrtev in naporov, preden bo vse to bogato poplačano.

BIK, KI ZNA RAČUNATI

Bik je prišel že v pregovor, da je zabit, kar pa ni vedno točno. Ni pravila brez izjeme in tako tudi vsi biki niso neumni. Konji in psi, ki znajo računati, niso v cirkusih in varijeteh nobena posebnost. Pač se pa sliši čudno, da bi znal računati bik. Takega bika imajo v Londonu. Seveda pa ni prišel na svet s tako bistro glavo, temveč so ga morali šele učiti in trenirati. Zdej vzbuja splošno pozornost in od vseh strani ga hodijo gledat. Pripeljali so ga iz Seikopure v Indiji. Bik zna baje reševati tudi težke matematične naloge. Morda bo pobrskal s svojimi rogi celo po logaritmih. V varijeteh ga bodo lahko občudovali Londončani in tuje, ki so še ostali v angleški prestolnici po kronanju kralja Jurija VI.

Če se bo indijski bik s svojo nadarjenostjo za matematiko do bro izkazal v Londonu, bo gotovo nastopil pot po drugih velikih evropskih mestih, da bo lahko naučil Evropo računati. To bi bilo itak potrebno, če bolj pa bi Evropa rabila bika, ki bi jo naučil pametno misliti.



NEKAJ SPLOŠNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Iz pisma, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da so še precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se hočejo pridružiti temu ali onemu izletu, misli, da se morajo z isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravijo samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki priložnost skupno tja in imajo s tem več zabave. Za nazaj si pa vsak sam uredi, kdaj je zanj najbolj pripravno. Vsaka karta velja za dve leti, pa še več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik čeli dve leti časa za ostati v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnili s istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je pa slučajno razlika v ceni, pa seveda dobi povračilo ali, obratno, doplata, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahteva se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe, ko je bil parnik, s katerim je potoval tja.

Ameriški državljani dobe potne liste za dve leti, nedržavljanji pa dobe potni list samo za eno leto, torej se morajo v tem času vrniti. Nedržavljanji morajo pa obenem imeti tudi povračilo dovoljenja, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potniki imajo priložnost, da si svoje potne liste podaljšajo in ravnokarno povračilo dovoljenja, če imajo za to zadostne vzroke.

Vsi oni, ki so namenjeni letos potovali v stari kraj, naj si takoj rezervirajo prostore, da ne bo prepozno. Za mesec junij in julij so že skoro vsi prostori oddani.

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV - SHIP NEWS

FAKIR IZ IPE BEŽI.

Zadnja poročila s severne meje Indije govorijo o senzacionalnem preokretu. Fakir iz Ipe beži. Baje se je deloma ustrašil prodirajočih čet Sama Plai-na, ki vodi svoje vojske proti njegovemu gorskemu gnezdu, deloma mu pa ni preostalo nič drugega, kajti njegovi privrženci, prebivalci gora, so ga v množicah zapustili, naveličani krvavih bojov, ki so jim pri-nasili samo izgube, koristi pa nobene. Tako pravi poročilo vojaških oblasti Vaziristana.

Fakir je baje zapustil svoje sotesko v Alsarkotu v dolini Šakta in je ubral neznano kam. Poročilo, ki bi bilo zelo dobrodošlo angleškim kolonialnim oblastem, pa zaenkrat uradno še ni potrjeno.

Pred dobrim tednom so divjali na severni meji krvavi boji. Več gorskih tolp se je spustilo v nizino srednjega Vaziristana, kjer so v napadli vlak blizu prelaza Pezu, na hribih, ki se stikajo skoraj pravokotno z glavnim vaziristan-skim masivom. Prelaz Pezu je sedlo, po katerem vodi cesta, ki veže Bannu z Dera Ismail Khanom. Tod vodi tudi železnica v civilne in vojaške svrhe. Napad na vlak je bil zelo drzen. Čeprav so spremenjali vlak vojaki in letala, so ga gori napadli. Toda kmalu so se morali umakniti. V vlaku so ubili samo šest potnikov. Vladna letala so napadalce zasledovala.

PIVO JE ZDRAVO

Da je pivo zdrava pijača, so vedeli že stari narodi. Ne smemo pa seveda piti piva preveč. V zmerni količini lahko pivo koristi tudi tam, kjer bi človek tega ne pričakoval. Tako je pivo zdravo za pljučne bolezni, posebno če so šele v začetku. Mnogi zdravniki priporočajo pivo, če se tuberkuloza še ni razvila, če še ni združena v vročico. Zadnje čase so prišli tudi na to, da je pivo dobro redilno sredstvo in da celo utrjuje srce. Zdravniki pa vedno znova priporočajo zmernost. Angleški zdravnik, specializist za bolezni srca dr. Smith pravi, da pivo blagodejno vpliva na človeško telo če ga pijemo v zmernih količinah. Človeku s slabim srcem se ni treba bati vroča piva, ker pivo ne samo da pospešuje krvni obtok, temveč je tudi važno hranivo.

Osební zdravnik prince Waleskega dr. Thomas Horden je izjavil na nekem predavanju, da imamo mnogo dokazov, da je pivo dragoceno hranilo, ki pospešuje tudi prebavo, da nam jed boljše tekne.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

23. junija: Queen Mary v Cherbourg

20. junija: Rex v Genoa

19. junija: Bremen v Bremen Lafayette v Havre

18. junija: NORMANDIE v HAVRE AQUITANIA v CHERBOURG Washington v Havre

17. junija: Conte di Savoia v Genoa Berengaria v Cherbourg Champlain v Havre

16. junija: Europa v Bremen

15. junija: Queen Mary v Cherbourg

14. junija: Ile de France v Havre

13. junija: Vulcania v Trst

12. junija: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg Manhattan v Havre

11. junija: Rex v Genoa Bremen v Bremen

10. junija: Berengaria v Cherbourg

9. junija: EUROPA v BREMEN

8. junija: Saturnia v Trst Champlain v Havre

7. junija: Washington v Havre Queen Mary v Cherbourg

6. junija: Ile de France v Havre

5. junija: Conte di Savoia v Genoa

4. avgusta: Bremen v Bremen

3. avgusta: Aquitania v Cherbourg Normandie v Havre

2. avgusta: De Grasse v Havre

1. avgusta: Rex v Genoa

31. avgusta: Europa v Bremen

30. avgusta: Queen Mary v Cherbourg

29. avgusta: Vulcania v Trst Champlain v Havre

28. avgusta: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg

27. avgusta: Bremen v Bremen

26. avgusta: Paris v Havre Conte di Savoia v Genoa Berengaria v Cherbourg

25. avgusta: Roma v Genoa

24. avgusta: Queen Mary v Cherbourg

23. avgusta: Ile de France v Havre Europa v Bremen

22. avgusta: Lafayette v Havre Saturnia v Trst

Za vsa pojamila glede potnih listov, cen in drugih podrobnosti se obrnite na

POTNIŠKI ODELEK "GLAS NARODA" 216 W. 18th St., New York

Posebno naj hito oni, ki namenjajo potovali mesec junija ali julija, kajti za ta dva meseca so na vseh parnikih stare še vse kabine oddane.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vez, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:	
SVETA URA	najfinejša vez1.50
	Zvonček nebeski, v platno30
	fin. vez.1.50
	Vienne, najfinejša vez.1.50
	v platno vez30
	v fino usnje vez1.50
	v najfinejšo usnje vez1.50
	v najfinejšo usnje trda vez 1.50
SKRBI ZA DUŠO	
	v platno vez30
	v fino usnje vez1.50
	v najfinejšo usnje vez1.50
KVIŠKU SRCA	
	v imitirano usnje vez30
	v usnje vez30
	v fino usnje vez1.50
	v najfinejšo usnje vez1.50
	v najfinejšo usnje trda vez 1.50
	v bel celluloid vez.1.50
NEBESA NAŠ DOM	
	v ponarejeno1.50
	v najfinejšo usnje vez1.50
	v najfinejšo usnje trda vez 1.50
Hrvatski molitveniki:	
	Ukajah stariosti, fin. vez.1.50
	Slava Boga, a mir ljudem fin. vez.1.50
Angleški molitveniki:	
	Child's Prayerbook: v barvaste platnice vezano .30
	v belo kost vezano1.10
	Come Unto Me v platnice vezano30
	v belo kost vezano35
	Key of Heaven fin. vezano35
	v usnje vezano70
	v najfinejšo usnje vezano 1.50
Angleški molitveniki:	
	(ZA ODRASLE)
	Key of Heaven v celluloid vezano1.20
	v celluloid najfinejša vez.1.50
	v fino usnje vezano1.50
	Catholic Pocket Manual: v fino usnje vezano1.50
	Ave Maria: v fino usnje vezano1.50

KNJIGARNA "GLAS NARODA"